

WUNPÓNG ZAIWÂ A-MYÛ ZÔWUI É HTÛNGHKING MÈBU EQ SÊNG É LABAÛ

Danghpóng

Ngá-nhúng Wunpóng Zaiwâ a-myû zowuî gi, mingkan má byù hú rahú dông lé nyi htoq lo é , mauhtoq xângkhun mai, yhûmsing é mhô-myhi shindam, libaû, htûnghking wùtbu wùtmè, htûnghking chûngzè ,muì sùtzè wó bang nghut lhê.

Ngá-nhúng Zaiwâ a-myû zowuî gi, ngá-nhúng é, îchýí îwhoî pé hkaî gyó lo é mhô-myhi, libaû má cháng luí ,mingkan má byù lé ze é, pyàt bán rabán eq rabán htaî ló byùq é nghut kôlhang, yhûmsing é a-myû htûnghking lé hpautap chýit dâp é eq abyùq byùq loshoq sing gyó lo é eq rajung za, pyàt masá má cháng luí, myô chung yó shoq, dâd saî chung gyó lo é bang nghut lhê.

Hkú-nyí lhê é byùzè pyàt bán (shôbán 21) má byù lé ze huî é ngá-nhúng Zaiwâ a-myû zowuî gi, yhûmsing Zaiwâ a-myû zôwui é htûnghking, mhô-myhi, libaû pé lé, laiká kâ htoq é hkyô, htûnghking wùt buwùt mè wòqgan a kâm wòq é htoq agó, htûnghking mùt chûngzè pé lé le a kâm saî htoq, a kâm mhoq yû lokó.

Hauî mù luí, hkú-nyí lhê é (shôbán 21 bán) mâ é , Wunpóng Zaiwâ a-myû zowuî, yhûmsing é amyû lé dâd chýit dâd hkúnga hpautap luí, yhûmsing é htûnghking lé atsáng lhoq myhâng dum tutoq râ matú, Wunpóng Zaiwâ a-myû zôwui é htûnghking apûn awang mhô-myhi tot pé lé sê to cha râ nghut lhê.

BUN MÓ (I)

ZAIWÂ WÛTBU WÛTMÈ EQ SÊNG É LABAÛ

Wunpóng Zaiwâ a-myû zowuî má, yùqzo, byìzo wui é htûnghking wùt bu, chûngzè pé má bo é, ngùn shámbyâng, ngùn htûng , ngùn bu, hkotóng mè, banbó hpyîtsang pé wó lo é mhô-myhi libaû lé a-ô má tûnshit tô lhê.

1.1 Mau Htoq Xângkhun Mai Wó Lo É Zaiwâ Htûnghking

Hí hpyang, mauhtoq xângkhun , duì mîduí, jòq mîjòq, myíng huî lhûm é ahkýing, mauhtoq Buìzo, waxâng byùzo pé eq dusàk pé myíng huîlhûm é ahkýing má, mhô-myhí ralhûm jòq rí gâ.

Hí hpyang, Waxâng byùzo Zau kýing gi, Mânjùng Hkóhkâm zo-myi zo, Nang Pyí eq yhûm htu mu é gâ. Hauî hkûn, Zau Kýing é mûnghpó, Mânjùng Hkóhkâm gi, yhâng zo-moq hpó lé, zam zam ne é, jòqban misàt eq lhom masàt yù bê gâ. Hau é mhô-myhi má cháng luí, ngá-nhúng Zaiwâ amyû zowuî gi, Uhtup má zam zam ne é, jòqban masàt lé tap chung lo é nghut lhê.

Mânjùng zo-myi gi, ngo-gyúm gyaí nam é nghut lhê gâ. Hauî mù, Zau Kýing gi, yhâng yhûmsing myhî é gùngdu mâ é, ngo gyum nam é shâng byùq râ matú, gùq púng mai hí shuí lai wú é gâ. Nghut kôlhang, ngo gyum a sháng shi mù luí, hpung yô mai, dum shuí lai bê gâ. Hau htâng maî gi, Mânjùng Zo-myi gi, ngo gyum nam é shâng byùq bê gâ.

Mhō-myhi haú lé cháng mû luí, ngá-nhúng Zaiwâ amyû zowuî gi, myisik hâng yu é bui nyí má, hpung mai shuî lai é htûnghking lé chung gyó lo é nghut lhê. Hau htoq a gó, ahkuî ngá-nhúng wùt chung é, ngùn bu lé gi, haú mànjùng zô-myi é shokuq akyap lé wú mu luí, libaû mhō-myhi masàt đông bu pé má tap chung lo é nghut lhê.

1.2 Mau Hkûng Zowuî Chyáng Mai Wó Lo É Htûnghking Lhapshâm

Hí hpyang, waxâng zowuî eq mauhtoq byìzô pé rahá ge zum yàp shí é ahkyíng má, Waxâng byùzo Shingra Zau Lí gâ é, chuí zo rayùq nyi ri gâ.

Chuí zo haú yùq gi, gyai myung é sù nghut mû yhâng whoí eq za nyi sù nghut ri gâ. Yhang gi, ngosang châng hkâm mû za wambaú sù nghut ri gâ.

Ranyí lhê é buìnýi má gi, yhang hkam tô é sang lé êchâng tu wú é hkûn, sang ralhum má gi, ngozo radu lhang a lúng tô é za, lùqgòk baú za lúng to lánng ri gâ. Yhang le, ngosang haú lé, rago matsîng to luí, htang nàpkyó lé dum êwú ri gâ. Haú hkûn le, hí dá pé má dùt é su, ngosang ralhum má gi, lùqgòk baú za dum bo to mû luí, lùqgòq haú pé lé yhâng é yhûm shut wun ló mû, xêwâm mâ é, pyap ralhum má ló kat to bê gâ.

Ranyí lhê é buìnýi má gi, chuízo Zau Lí eq yhâng whoí gi, mû zui ê kôluí, myín htâng túm mauchut nám lé shèq yhûm dum jé kô é gâ. Yháng myí dù, yhûm hkaú wang ló wú le, zangwap má, zangxun nyòq gû gaí tô é lé ló myâng mû gyai yhang maú bikô gâ.

Htang nyí pé má le, hí nyí pé má dùt é su dum dùt to lánng lánng dùt rí gâ. Haú mû luí, ranyí lhê bui nyí má, Chuízo eq yhâng whoí gi, yhûm mai htoq ló mhaú luí, myínhtâng zó lé noq mai, taú ló kôluí, yhûm xêwâm mai ló haq juí wú nyi kô é gâ.

Haú hkûn, lùqgòq pé kat tô é, pyá hkaú mai, yúng chyoi dik é, zo-myi zo rayùq htoq lô mû luí, zangxun toq gaí mû luí, ban gaí eq yhang pyá hkaú shut dum wang ló byùq é lé ló myâng bikô gâ.

Htang nyí má gi, Chuízo eq yhângwhoí gi, hí nyí lhê é su, xêwâm mai ló dum haq wú bikô gâ. Haú nyí mâle, hí nyí dùt é eq rajung za, xêwâm má lhang tô é, lùqgòk kat tô é dògop hkaú mai, yúngchyoi dik é zo-myi zo rayùq dum htoq lò mû zangxun dum toq gaí nyi ri gâ. Chuízo eq yhâng whoí gi, zangxun aban gaí shim á, hkyung htê lhoq myhîng kat mû, yhúm hkaú shut wang ló bikô gâ. Yhúm hkaú jé wang ló eq chuízo gi, lùqgòk kat tô é dògop lé ló bàt hkyop pyâm é gâ. Haú jáng, yúng chyoi dik é zo-myi zo gi, yhang haq lúng râ matú jowò a myang hô lomû, byùzo dùt lò bê gâ. Haú hkûn, zo-myi haú lé rago myí châ wú kô hkûn, yhang gi, Mau Gûm wá yhangzo, Mau Zo-myi nghut é hkyô wó myí sê yù bikô gâ. Hau htâng Chuí zo gi, Mau Zo-myi lé rago za hâng yù mû, yhángnhik yhûm htu mù bikô gâ.

Chuízô nhik é yhûm ikun gi, gyai wuîhkê é hkyô lé, Mùnghpó Mau Gûm wá gi, byu myàng byi bê gâ. Haú mû, Mau Gûm wá gi, yhángnhik lé, zui zo zui shuq râ mau-myí êho to nhâng luí, ramýin má za, lai èq, myi eq kut luí, yò lé, lé mùt hpyi sân pyám byimû, yò lé le hpuq pyám byi bê gâ. Haú buìnýi mai, chuízo Zau Lí nhâm gi, hozo

hoshuq dạt kut, hówa nùqhpypi hkúm, dusàk gau-nyhaú jùp mù luí, yhúm ìkun ngón lô bikô gâ.

Sâng-hí dá wó yâm yu é, gùqsik lé, Mùnghpó Mau Gúm wá chyáng , jeju bun hkyô lô shit bikô gâ. Haú hkún Mùnghpó Mau Gúm wá gi, shimân manggala dang eq kut mù, mau-myí htoq má, lô zui zo zuishuq é má chùng râ matú, lhap shâm lé byí kat é nghut lhê gâ. (Mhò-myhi shí lé cháng mù, ngá-nhúng Zaiwâ a-myú zowuí gi, myiwe byi tsô é hkún, mùng pé mai, zo-moq wuì lé, myiwe byí kat é hkún lhapshap masàt byí kat é htúnghking chung gyó lo é nghut lhê.) Mùnghpó Maugúm wá byí kat é lhap shâm haú gi, yòbyìn,htang hô,yòhpup râ matú, hkun mó rahkun hkyô kat jáng, yhangbaú yhang, yò byin sat wang lô mù, ban byìn eq yhang, lai èq myi eq kut luí, wó nyhê hkyop pyám byí é, shâm nghut ri gâ.

Ranyí lhê é, napsùn má, Mau zo-myi zo gi, gùq toq htung nyi é hkún, Zau Lí gi,ayàm má ne ching zung tô é gâ. Haú hkún, wòq rahpúng gi, gùqxùm nàm má, lô dô lhing wún kôluí, Zau Lí gi, lhap shâm hau èq, “Shoí” ga luí, he kyuq kat ri gâ. Haú hkún jáng razùp má yhang, wòq hpúng gón le, yhâng é yhúmsing myhí le, Í Túm hprut dùt byùq é gâ.

Haú jáng, Zau Lí gi, gyai gyùq dan byùq luí, Mùng hpó Maugúm wá lé radàm taq wùt hkyô kat ri gâ. Haú jáng, Mau Gúm wá le, radàm taq gyó lô mù, Mau Zo-myi zo lé le, wòq hpúng lé le, dum lhoq tui kat byi bê. Hau htâng, mùnghpó Mau Gúm wá gi, “lhap shâm shí gi, mau-

myí htoq má, chung le ayó é hkyô lé ngò myàng bê” ga luí, yhang byí tô é lhap shâm lé dum yu dòq lô byùq bê.

Hau htâng, Zau Lí nhâm gi, Mùngyhúm hkyô dum dòq lô kômú, Mùnghpó Mau Gúm wá chyáng, shâm dum lô dung akô gâ. Haú jáng, Mau Gúm wá gi, mau-myí htoq má, ge chung é shámbyâng mó lé dum byí kat bê gâ. Haú nyí mai, Zau Lí nhâm gi, mau-myí htoq má ge chung é, sham èq mù zui zo zui shuq é lô bikô gâ.

Haú mù luí, mingkan má Zaiwâ a-myú zowuí byù lé ze é, haú bán haú pyàt mai, ngá-nhúng gi, hozo hoshuq dạt kut, yhúm gè, dạt saí lúng lò bê.Ho zo ho shuq dạt kut lo é mai, dàqû gàm lé hô yù mù, hkying dạt saí htoq lò bê. Hkying htoq lo é mai, wòqgan dạt wòq lò bê. Hau é byùzè bán lé, Zaiwâ jihkyang dang má;

“Nhih lhum chyung huí mau, nyí ngón tsanoq long;

Dàqû zing má, yang chyín byôwang é mau;

Hpoq goí zing má, lhôgyúng dong đông é mau;

Yùqzo gi, byàng hing wùn, Pyí zo gi, wán htâng lhing” ga luí, hkaí gyó lò bê.

Haú mù luí, ngá-nhúng Zaiwâ htúnghking má, yùqzo wàqngân wuì gi, byâng hing wùn luí, wòqgan eq wòq é zikzo etap pé lé chung gyó lo ep nghut lhê. Byìzo munú pé gi, hkotóng mè, banbó hpyítsang, uhtup, pé lé hkú nyí jé shoq chung gyó lo é nghut lhê.Haú bán haú pyàt má, ahkuí ngá-nhúng chung é ngùn sham byâng eq ngùn bu, ngùn lòqhting,ngùn wui zo pé lé achung shiq.

1.3 Ngùn Shámbyâng Wó Lo É Libaû

Ahkuî ngá-nhúng chung nyi é, ngùn shámbyâng, ngùnbu pé gi, ngá-nhúng é íchýí îwhoî pé, Mongóliyá mau má jé nyi tô é pyàt bán má htoq lo é htûnghking chûngzè nghut lhê.

Hí hpyang, Hton hpó mau (ahkuî myi wâ mau dùt byùq bê)má, Hton Hpó Lasám Zau pé eq Chyín-yû Zau pé majan zân lhum kô é gâ. Haú hkûn, Chyí-yû Zau pé gi, majan sôm râ dâ ló luî, Lùqmyang lahpai Sâdung Sinwá Ro eq Lungjûn Lahpai Zau Mó nhik majan êbi zan bikô gâ. Haú hkûn, yhángmòq gi, Hton Hpó lasám pé lé, majan êzân ung lò bikô gâ. Hton Hpó Zau pé majan sum byùq é hkûn, yhángmòq zikzô tô é hkyô lé hpuzô nyi é, Ming Sá a-myû pé gi, Zaiwâ Lahpai Zau nhik lé, gyai yhang jeju bun hkúnga hpautap é eq, Chyûnghuq masàt dông, Lùqmyang Zau Hpó lé gi, ngùn nyhâ-au, Zau Hpyi myhí lé gi, ngùn bu hkyup kat byi, kut mô, Lungjûn Zau Hpó lé gi, ngùn sham byâng, Zau hpyi myhí lé gi, ngùn nyhá-kok eq kut mô, shigyaú byí kat kô é gâ.

Îsu kut mô lui, ngá-nhúng Zaiwâ wuî gi, ngùn shámbyâng, ngùn htûng , ngùn bu pé lé, htûnghking dông hkú-nyí jé shoq chung gyó lo é nghut lhê. Ngùn shámbyâng lé gi, asàk ko bê bang myô wun chung lò bikô. Ahkuî ngá-nhúng chung nyi é, banbó hpyítsang lé gi, Chúmlùt Hpau Tíng myhí Lùqmyang Nang Htáng ga sù, hí wòq hi kat é mai, wùt chung gyó lo é nghut lhê. Zaiwâ zo-myi wuî htup é Uhtup lé gi, Hpûkón Myhí Chyínghtóng Nang Koi, hí wòq hi kat é mai htup chung lo é nghut lhê.

Bun Mó (II)

Zaiwâ Htûnghking Wùtbu Wùt mè pé

2.1 Zaiwâ Yùqgè Zôwui É Htûnghking Mèbu Pé

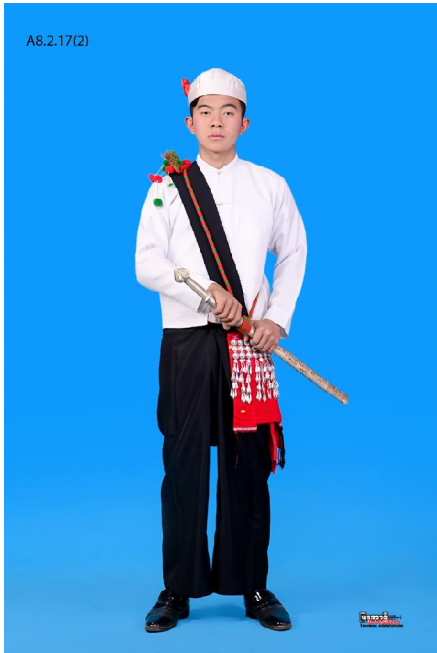
1. Zam zam ne é mànjùng jòqban masat dâp é uhtup hpyû
2. Ahkaû má wùt é ahte bu, buhpyû eq ahtoq má wùt é htûnghking buhpyû
3. Pán nòq eq hkyup é htûnghking lho, lhonòq hîng
4. Wòqgan eq wòq tô é hpyihit nê.
5. Ngùn htûng ,(haj) zikzo etap.
6. Ngùn shámbyâng (Poî hking mó pé má myô chung lhê)
(haj) Byâng hkyam hîng (Hpau mó, lé gi, môzuî é má myô chung lhê)
7. Hkyítsung Hpyû
8. Hkyî htup mózá hpyû

2.2 Zaiwâ Myiwe Zôwui É Htûnghking Mèbu Pé

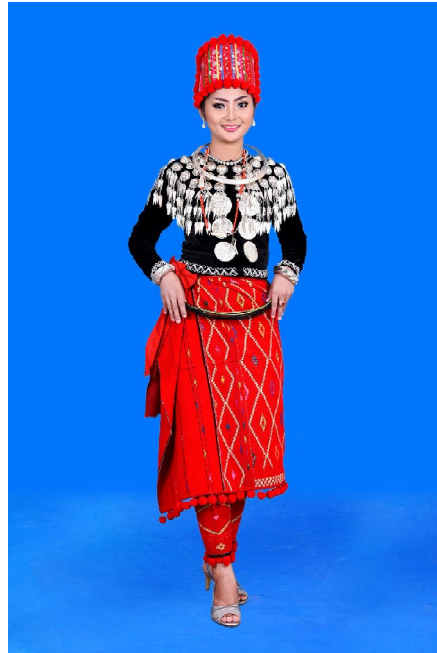
1. Hkyîng nòq má, Lai hkyîng nê eq wòq tô é, hko yúng chyoi maká dâp é uhtup
2. Gidiba pán nòq eq hkyup tô bum á, ngùn bugop tap é bu
3. Hkyîng nòq má, Lai hkyîng nê eq wòq tô é, hkotóng mè
(haj) banbó hpyítsang
4. Pán nê eq hkyup tô é, hpyi hit hit mô, hpyihit ahtâng lhoq hkyô to râ.

5. Hpyi dum má kyin-noq bùt tô é hko wùt lhê, lahkáp má langgó gop lhê.
6. Ngùn lòqhting tsûng lhê.
7. Ngùn wui zo, ngùn hkóng eq Ushut (Shiwa-nàng) wuìzo chung lhê.
8. Wòqgan eq wòq é hkyí htup htup lhê.
9. Hkyíhtup mózá hpyû eq hkyítsung kyep htèp hpyû tsûng lhê.

2.3 Zaiwâ Htûnghking Wùtbu Wùt Mè Tûnshit Tô É Alhò Pé
 Ngùn shám byâng wun é Zaiwâ yùqzo eq Zaiwâ Byìzo
 Zaiwâ Htûnghking Mèbu

Lahpai Hkun Hkam Du

Langjo[Hkon Sa

- 9 -(Best Costume, Miss Famer 2016, Myanmar)

2.4 KINDING AGA NNAN LAT, HKRUNG MAHKRUNG, RU MARU, TU MATU GA HKRUM AI ATEN KAW NNA ZAIWA MYU SHA NI BU HPUN MAWN SUMLI LANG HKRAT WA AI LABAU KABA

Shingra Wa Zau Kying hte Baren shayi Nang Pyi

Shingra wa Zau Kying hte baren shayi Nang Pyi dingku de ai shani kaw nna mayu baren wa sharung jaw dat ai. La ni a bungkhaw gaw matu hkyeng ai mayu wa dama masat ai re. Shayi sha ni lang ai Gumhpraw palawng gaw, baren sep maka hpe yu nna galaw ai re. Dai shani kaw nna, baren shayi Nang Pyi hpe kumba shalai la ai. Kumba kaw shalai ai gaw baren lapu sama n manam na matu shalai ai re. Dai ni du hkra Zaiwa myu sha ni Kumba hpe manu shadan nna lang hkrat wa ai awu asin re ai hpe kumba matut nna La ni hpe gaw kru lang, Num ni hpe sanit lang Dumsa wa kumba hpe lang nna, shawan jasan ga tsun ai re. Kumba lang sharawt jahkrat dat nhtawm shingkawt shangun ai re. Ndai zawn Zaiwa myu sha ni kumba hpe Num hkungran ai kaw lang hkrat wa ai re. Myu shayi sha ni lang ai da maka labu hkawhtawn laraw ni gaw (nhik lum chyun hui mau) (shing nrai) Majoi shingra, Mau ngoñ chyingdám lam, Nyi ngoñ tsanoq long Daquzing ma[Yang chyin byaw wang mau, Hpaw goi zing mo lhogyuñg dong dong mau yuqzo byahg hîng wuh, pyí zo wan htang lhîng, kaw nna lang hkrat wa ai re.

Shingra Wa Zau Li hte
Mu shayi Nang Yi

Shingra wa Zau Li gaw grai matsan ai majaw hka shi kaw tingraw ja sha ai. Jahpawt shagu tingraw sa yu yang lung din sha rawng nga nga re ai. Dai lung din hpe gaw jahpawt shagu gabai kau timung bai wa rawng nga ai. Dai majaw nta de la wa nna, sumpu kaw wa bang da nu ai. Dai shani kaw nna, shana shagu shan woi dwi sha na matu lusha shadu tawn tawn re ai. Dai majaw lani mi na nhtoi hta shan woi dwi gaw wa lagu yu yang, tsawm dik ai Num kasha langai mi lusha shadu nga ai hpe wa mu ai. Shaloi shan woi dwi a sharat na jang, shan woi dwi a sumpu kaw gat shang mat ai.

H pang shani num kasha gaw sumpu kaw nna pru nna lusha shadu nga yang shan woi dwi gaw sumpu hpe wa adup gawp kau ya ai. Num kasha gaw shang rawng na shara n nga sai majaw, shinggyim masha tai nna, shingra wa Zau Li hte dinghku de sai. Grai matsan ai majaw, mayu Mu wa gaw gahkri yan hpe galaw lu galaw sha na matu lamu ga sa masat tawn u. Dai hpang e sa masat tawn ai hpe mayu mu wa gaw lana jang nbung laru hte sa nat, sa galau kau ya ai. Dai shaning mam nnan lu ai hte mu ga, mayu wa hpang de nlung nnan wa gun jaw ai. Shaloi mayu mu wa gaw ntawng nhtu n-ga jaw dat ai. Nta du hkrat wa nna, hpang jahpawt mu shayi Nang Yi mam htu nga ai. Shingra wa Zau Li

gaw mu shayi Nang Yi mam htu nga ai makau kaw ri mali dung nga ai. Mam htu ai kaw U sa sha ai shaloi n dum shami Zau Li gaw ntawng nhtu hte (Shoi) ngu shachyut dat ai shaloi madu jan mung, htum mung, U mung, lahkawng hkrawng byin mat ai. Mayu mu wa hpe shaga dat ai hte mu shayi hpe bai sharawt ya sai. Bai sharawt ya ngut ai hpang gaw mayu mu wa jaw ai ntawng nhtu hpe dinghta ga n mai lang ai ngu nna, bai la mat wa sai. Dai hpang mu shayi hte shingra wa Zau Li mayu ga bai lung wa nna, bai wa hpyi ai shaloi, mayu wa gaw dinghta ga kaw lang mai ai Nhtu n-ga hpe bai galai ya ai. Ya anhte lang nga ai nhtu n-ga re. La kasha ni hpye ai soi nhpye gaw, hpunau mung sa ni hpe majan sa garum ai shaloi na shagrau kumhpa re. Zau Li ri mali ai gaw, Zaiwa amyu shayi ni mawn sumli ai nbang pru wa ai npawt re.

Maumwi hkai hkrat wa ai lam hpe langai hte langai hkai hkrat wa ai gaw n bung timung ningpawt ninghpang labau gaw langai sha rai na re. Raitimung, Zaiwa myu sha ni mawn sumli bu hpun ai madung re. Myu sha ni yawng kadai mung mai lang ai.

Hpt. Zingtung Tang

Ningbaw

Zaiwa Laili Laika hte Htunghking Hpung Ginjaw

(9.2.2017)